Gąsiorowski, Adam

Analiza materiałów kostnych z jamy kultury amfor kulistych z Podlodowa, stan. 2, woj. zamojskie

Archeologia Polski Środkowowschodniej 2, 35-36

1997

ADAM GĄSIOROWSKI

ANALIZA MATERIAŁÓW KOSTNYCH Z JAMY KULTURY AMFOR KULISTYCH Z PODLODOWA, STAN. 2, WOJ. ZAMOJSKIE

Na wielokulturowym stanowisku 2 w Podlodowie odkryto w 1996 r. jamę kultury amfor kulistych, w wypełnisku której na różnych poziomach (poziom I - strop obiektu na głębokości 60-80 cm, poziom II - warstwy spągowe na głębokości 110-135 cm) występował kostny materiał zwierzęcy (J. Bagińska, H. Taras w tym tomie). Analiza gatunkowa szczątków kostnych wykonana została przy konsultacji prof. Marka Jastrzębskiego z Katedry Anatomii Akademii Rolniczej w Lublinie.

Poziom I

- na głębokości 60-70 cm odkryto uszkodzony koniec bliższy z fragmentem trzonu prawej kości ramieniowej dzika (*Sus Scrofa*);

- na głębokości 70-80 cm wystąpiło 6 większych i liczne drobne fragmenty kości długich, 40 fragmentów żeber, 16 fragmentów pokrywy czaszki oraz około 50 małych nieokreslonych, rozdrobnionych kości ptaka, wielkości wrony lub kaczki. Razem z nimi znaleziono 6 paliczków, kość piętową i skokową oraz łopatkę prawą i lewą małego ssaka, być może owcy lub kozy (*Ovis-Capra*). Ze względu na stwierdzony na łopatce niesymetryczny przebieg grzebienia należy wykluczyć przynależność tych kości do psa (i kopta, zresztą prawdopodobnie nie znanego jeszcze wówczas na ziemiach polskich).

Poziom II

- na głębokości 110-120 cm znaleziono koniec bliższy drugiej kości śródręcza dzika i fragment kości długiej niezidentyfikowanego ptaka;

- na głębokości 120-135 cm znajdowały się nasady dalsze trzeciej i czwartej kości śródstopia oraz 8 fragmentów trzonów tych kości, 4 kości palców i racica dzika (*Sus scrofa*), a także 2 paliczki kozy-owcy (*Ovis-Capra*). Paliczki te potwierdzają określenie występujących w poziomie I kości jako małego przeżuwacza.

Część kości została prawdopodobnie przemieszana w poszczególnych warstwach przez drobne ssaki żyjące lub mające gniazda pod ziemią.

Zidentyfikowanie kości zwierzęcych odkrytych w jamie kultury amfor kulistych w Podlodowie stanowi drobny przyczynek do badań nad hodowlą zwierząt i łowiectwem uprawianymi przez ludność tej kultury. Mimo narastającej w ostatnich latach ilości materiałów źródłowych, znajomość tych zajęć jest nadal niewystarczająca. Przeważająca dotąd ilość kostnych szczątków zwierzęcych pochodzi z cmentarzysk, gdzie reprezentują albo zwierzęta ofiarne związane z obrządkiem pogrzebowym, albo resztki składanego do grobu pożywienia mięsnego (por. T. Wiślański 1979, s. 281). Kości owcy lub kozy z Podlodowa powiększają - nieliczną poza Kujawami (M. Szmyt 1996, s. 176) w porównaniu ze szczątkami bydła lub świni - ilość stanowisk kultury amfor kulistych, na których stwierdzono występowaniemałych przeżuwaczy. Dzik natomiast reprezentuje gatunek stanowiący wówczas bardzo częsty obiekt polowań (T. Wiślański 1979, s. 282).

Niezidentyfikowane kości ptaka pochodzą z osobnika, który również mógł być spożyty. Nie można przy tym wykluczyć, że część ptasich kości długich stanowiła pożądany surowiec do wyrobu różnych przedmiotów. Takie przykłady spotykamy w zespołach różnych kultur neolitycznych (por. m.in. J. Gurba, A. Kutyłowski 1970, PL. 152: 5, 7).

LITERATURA

Bagińska J., Taras H.
1997 Jama kultury amfor kulistych z Podlodowa, stan. 2, gm. Łaszczów, w tym tomie.

Gurba J., Kutyłowski A.
1970 Sepulture nr 4, Strzyżów 2A, distr. De Hrubieszów, Inv. Arch., fasc. 25, PL 152.

Szmyt M.
1996 *Społeczności kultury amfor kulistych na Kujawach*, Poznań.

Wiślański T.
1979 Dalszy rozwój ludów neolitycznych. Plemiona kultury amfor kulistych, PZPol., t. 2, s. 261-300.

ADAM GĄSIOROWSKI

ANALYSYS OF BONE MATERIAL FROM A PIT OF GLOBURAL AMPHORAE CULTURE IN PODLODÓW, SITE 2, ZAMOŚĆ VOIVODSHIP

The bone material was found in two strata, on tne depoths of 60-80 cm and 110-135 cm. It consisted of a bone of a boar (Sus scrofa), numerous fragments of bones of an unidentifield bird, and bones a sheep or a goat (Ovis-Capra).

Katedra Archeologii UMCS w Lublinie